

Revisionens ramplanering 2019

Revisorskollegiet
Västra Götalandsregionen

Revisionens planeringsgrund

Inledning

Detta dokument syftar till att på en övergripande nivå beskriva grunden för revisionens strategi, revisionsprocessens olika moment (planera, granska, pröva) och arbetsordning samt lägga grunden för 2019 års revisionsplan.

Revisionens uppdrag samt arbets- och förhållningssätt

Revisorerna och lekmannarevisorerna är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar, kommunalförbund, stiftelser och företag. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som regionen ansvarar för. Den har därmed en viktig funktion i det kommunala självstyret. Revisionen kan skänka legitimitet och förtroende åt verksamheten, men också vara förmedlare av väsentlig och nödvändig kritik samt bidra till förbättring och utveckling.

Revisionens arbete styrs ytterst av Kommunallagen (främst 12 kap) och av regionfullmäktige fastställda revisionsreglementet. Som komplement till lag och reglemente finns även praxis samlad i skriften God revisionsd i kommunal verksamhet.¹ Av Kommunallagen framgår att all verksamhets skall granskas årligen, av den goda seden framgår hur arbetet ska planeras, genomföras och redovisas.

Revisorerna prövar dels nämndvis, dels på en regionövergripande nivå:

- om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- om räkenskaperna är rättvisande
- om den interna kontroll som görs i nämnderna är tillräcklig

Modern revision skall vara stödjande och framåtsyftande. Ett mål för revisionsverksamheten är därför att genom granskningar och dialog med både förtroendevalda och verksamhetsföreträdare identifiera och påtala områden som bör förbättras. Syftet med detta förebyggande arbete är att möjliggöra för nämnder och styrelser att under verksamhetsåret justera brister och avvikelser i verksamheten och därmed möjliggöra för revisionen att upprätta en revisionsberättelse fri från anmärkningar. Revisionen ska lämna synpunkter, råd och rekommendationer till nämnder och styrelser.

Revisionsstrategin innebär ett arbetssätt som är:

- Granskande
- Stödjande
- Rådgivande
- Ansvarsutkrävande
- Verksamhetsnära
- Tidsnära
- Dialogbaserat

¹ En ny revisionsd är framtagen av revisionsdelegations på Sveriges kommuner och landsting inför denna mandatperiod

Det är de förtroendevalda i regionens nämnder och styrelser som granskas och prövas. Med uppdraget som ledamöter i styrelser och nämnder följer ett ansvar. Det är i vilken mån nämnder och styrelser tagit sitt revisionsansvar som revisorerna granskar, prövar och uttalar sig om. Av det följer att de förtroendevalda revisorerna granskar och prövar de förtroendevalda ledamöterna i nämnder och styrelser och deras förmåga att genomföra regionfullmäktiges uppdrag. En god kommunikation och en tydlig dialog med nämnder och styrelser är väsentlig för uppdragets genomförande.

Revisionsplan/ramplanering

Som grund för revisionsinsatsen under året och med revisionsuppdraget som utgångspunkt bör de valda revisorerna upprätta en ramplanering. Planen utgör ett stöd för revisorernas granskningsinsats under revisionsåret.

Ramplanen har direkt koppling till de valda revisorernas egen riskbedömning. Planen bör omfatta:

- Grundläggande granskning
- Eventuella förstudier
- Fördjupade granskningsprojekt
- Uppföljning av tidigare års granskningar

Ramplanen är ett levande dokument och bör omprövas under året utifrån händelser i de nämnder och styrelser som revisionen har att granska och pröva. Detta sker dels löpande, dels vid minst ett kollegiemöte under september/oktober månad.

Väsentlighet och risk

Revisionens egen väsentlighets- och riskanalys utgör en del i grund för kollegiets val av granskningsinsatser och har sin utgångspunkt i revisionsrisken. Revisionsrisken innebär att revisionen kan göra ett felaktigt uttalande i ansvarsprövningen utifrån bristande eller felaktig kunskap och information om i vilken mån nämnd och styrelse utövar sitt revisionsansvar på ett ändamålsenligt vis. Syftet med analysen är att identifiera de granskningsteman som bör genomföras under året för att minska eller släcka revisionsrisken och därmed bidra till att revisorskollegiet uttalar sig på en bred och stabil kunskapsgrund i ansvarsprövningen.

Revisionens riskanalys har sin utgångspunkt i:

- Fullmäktiges mål och uppdrag
- Omvärldsanalyser
- Nationell lagstiftning och riktlinjer
- Budgethandling och årsredovisningar
- Styrelser och nämnders egna riskanalyser
- Dialog med styrelser och nämnder
- Tidigare års granskningar (PM och rapporter)
- Det sakkunniga bitrådets dokumentation och granskningar
- Egna bedömningar av verksamhetsrisker i nämnder och styrelser

Grundläggande granskning

Med grundläggande granskning menas det ständigt pågående och återkommande granskningsarbetet av regionens samtliga nämnder, styrelser och beredningar. Den grundläggande granskningen består av flera olika steg och delar, och bygger på en analys av väsentlighet och risk på nämnd/styrelsenivå.

I den årliga revisionen prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig.

Nämnden/styrelsen granskas och bedöms utifrån det samlade ansvar som följer av fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och föreskrifter. Granskningen ska ge revisorerna underlag för att bedöma styrelsers och nämnders styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystemet och rutiner samt måluppfyllelse (resultat, prestationer m.m.).

Förstudier

Med förstudie menas en mindre probleminventering som syftar till att klargöra huruvida en fördjupad granskning bör genomföras eller inte, samt för att identifiera relevanta revisions/dialogfrågor för kollegiets dialog med nämnder och styrelser.

Fördjupad granskning

Revisorerna kompletterar den grundläggande granskningen med fördjupade granskningar. Detta sker i den utsträckning det motiveras av revisorernas väsentlighets- och riskanalys samt av att det fordras för att revisorerna ska kunna göra sin slutliga bedömning av ansvarstagandet. Fördjupade granskningar genomförs som särskilda projekt, antingen av revisionsenheten eller av externa konsulter.

Direkt revision - Instant audit

Direktrevision genomförs som en samlad, koncentrerad insats under kort tid för att genomlysna verksamheten utifrån en eller ett par givna frågeställningar med syfte att erhålla fördjupade kunskaper av verksamheten.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Som en del i revisionens kvalitetssäkring av uppdraget är det väsentligt för revisionen att följa upp tidigare års granskningar. Detta sker med syfte att tillförsäkra sig att revisionens synpunkter, kommentarer och iakttagelser utgör en grund för berörda nämnder och styrelsers interna styrning och kontroll. Uppföljningarna rapporteras i särskild granskningsrapport, men utgör även en grund för den löpande dialog som ingår i grundläggande granskning.

Revisionens ramplanering för år 2019

Riskperspektiv

Då 2019 är det första året i en ny mandatperiod och det är en rad nya förtroendevalda i nämnder och styrelser bedömer revisorskollegiet att det finns en övergripande generell styrnings och ledningsrisk. Risken att de nytillträdde nämnderna och styrelserna inte i tillräcklig omfattning hanterar de kvarstående verksamhetsmässiga och ekonomiska avvikelser som uppstått under mandatperioden 2015-2018. För att identifiera revisionsrisken för 2019 har revisorskollegiet i sin analys utgått från följande frågeställning ”*Vilken är den största risken för att nämnd/styrelse/förbund/ stiftelse/bolag inte kommer kunna klara av sitt uppdrag 2019?*”. Med den som utgångspunkt har en rad risker identifierats, värderats och prioriterats.

Verksamhetsrevision

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen sker i två delar. En del består av att revisionsenhetens yrkesrevisorer löpande under året följer hur nämnder och styrelser genomför det uppdrag dessa fått av Regionfullmäktige. Revisionsenhetens arbete dokumenteras i särskild rapport

per nämnd/styrelse och ligger till grund för arbetsgruppernas dialog med nämnder och styrelser (årsrapport)

En del av den grundläggande granskningen består av arbetsgruppernas dialog med nämnder och styrelser. Dessa dialogmöten syftar till att ge en bild av hur nämnder och styrelser genomför sitt uppdrag. Dialogmötena utgår från:

- De rekommendationer som revisionen lämnat till styrelsen/nämnden i årsrapport och granskningsrapporter under 2018
- Yrkesrevisorns riskanalys för 2019
- Händelser av intresse för revisorskollegiet och som styrelsen/nämnden har att hantera under 2019
- Kontaktrevisorns frågeställningar inför dialogmötet

Inom ramen för den grundläggande granskningen kommer revisionsenheten fokusera på riskområden som identifierats inför 2019 men som inte omfattats av den övergripande risks- och väsentlighetsanalysen prioriterade granskningsteman.

Förstudier

Under 2019 kommer följande förstudier genomföras:

- Externa digitala vårdbesök
- Måluppfyllelse för VGR-IT

Utöver dessa kan det uppstå behov av ytterligare förstudier utifrån yrkesrevisorernas riskanalyser per nämnd/styrelser.

Fördjupade granskningar

De fördjupade granskningarna genomförs av antingen revisionsenhetens yrkesrevisorer eller upphandlad konsult. Revisionsdirektören fattar beslut om projektplaner för de fördjupade granskningarna på delegation. Projektplanerna upprättas i enlighet med SKYREVS vägledning och rekommendationer. Granskningen genomförs i enlighet med av kollegiet fastställd rutin och på ett sådant sätt att utsedd kontaktrevisor involveras på ett aktivt sätt. Projektplanen utgör förfrågningsunderlag för upphandling av extern konsult i den mån de anlitas. Avgränsningar och revisionsfrågorna i granskningsprojekten kommer att preciseras ytterligare i samband med upprättande av projektplan.

Med utgångspunkt i kollegiets väsentlighets- och riskanalys och utifrån redovisade riskperspektiv planeras fördjupade granskningar genomföras på följande rubriker:

Fördjupade granskningar – Hälso- och sjukvård

1. Balanserade vårdöverenskommelser
2. Ändamålsenlig styrning av omställningsarbetet
3. Styrning kring produktivitet
4. Myterna, modellen och verkligheten
5. Uppgiftsväxlingen inom hälso- och sjukvården

Fördjupade granskningar – Övrig verksamhet

1. Målstyrning och måluppfyllelse av regionala mål för transportinfrastruktur

Fördjupade granskningar – Regionstyrelsen och HSS

1. Regionstyrelsens övergripande ekonomistyrning gentemot sjukhusen
2. RMR- initiering till utvärdering
3. Styrning inför implementering av framtidens vårdinformationsmiljö

Utöver dessa fördjupningar kan revisionsenheten föreslå ytterligare fördjupningar, dels utifrån de risker som lyftes i samband med årets risk- och väsentlighetsanalys, dels utifrån väsentliga händelser under året.

Direkt revision - Instant audit

Eventuella teman för Instant Audit kommer att identifieras under året.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Under 2019 kommer inga uppföljningar av tidigare årsgranskningar att ske utöver de som följs upp inom ramen för den grundläggande granskningen.

Redovisningsrevision

Redovisningsrevisionen är upphandlad i sin helhet. I samarbete med Deloitte AB och PWC kommer revisionsenheten att genomföra en risk- och väsentlighetsanalys och upprätta en plan för fördjupade granskningar inom redovisningsområdet. Utöver detta kommer löpande granskning av redovisningen ske i enlighet med god revisions sed och gällande avtal.

Bolag- och stiftelserevision

Lekmannarevisionen i regionens bolag genomförs i enlighet med den goda seden samt utifrån särskilt genomförd risk- och väsentlighetsanalys. Under mars månad kommer lekmannarevisorerna i bolagen genomföra riskanalyser som grund för årets granskningsinsats.

Revisionen av stiftelser sker i enlighet med god sed och gällande rutiner.